

Research Paper

Comparative analysis of agricultural entrepreneurship in rural and urban areas of Kermanshah province

*Behrooz Rasekhi¹, Rezvan Ghanbari Movahed², Amirhosein Alibayghi³

1. Ph.D student of agronomy, Agronomy Department, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

2. Assistant Prof., rural development, Department of Rural Development, Faculty of Agriculture, Lorestan University, Lorestan, Iran.

3. Associate Prof., agricultural extension and education, Department of Agricultural Extension and Rural Development, University of Razi, Kermanshah, Iran.

Citation: Rasekhi, B., Ghanbari Movahed, R., & Alibayghi, A. (2018). [Comparative analysis of agricultural entrepreneurship in rural and urban areas of Kermanshah province (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(3), 346-359. <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2017.228470.1071>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2017.228470.1071>

Received: 24 Feb. 2017

Accepted: 20 Sep. 2017

ABSTRACT

Encouragement of entrepreneurial activities is an important strategy for sustainable economic development. To develop programs that can provide effective support for entrepreneurship, it is important to understand what elements affect the success of entrepreneurs. Many entrepreneurial development programs are designed regardless of urban or rural contexts. This is while the spaces and conditions in rural areas are different from those in urban areas. The aim of this study is to investigate different factors that affect the success of rural and urban entrepreneurs. The study population consisted of two groups of rural and urban entrepreneurs in the agriculture sector. According to the Krejcie and Morgan table, the sample size was determined to be 315. A questionnaire was used to collect the data. The results showed that there is a significant difference between urban and rural entrepreneurs in terms of individual resources, economic resources, political support, socio-cultural support, and resources for success. The entrepreneurs in urban areas benefit from these advantages more than those in rural areas. The results of the regression analysis showed that the variables of economic resources among urban entrepreneurs and socio-cultural support among rural entrepreneurs are the most important factors that affect the success of entrepreneurs.

Key words:

Entrepreneurship, Rural entrepreneurs, Urban entrepreneurs, Success

Extended Abstract**1. Introduction**

Many entrepreneurial development programs are designed regardless of urban or rural contexts. In addition, much of the research in this field suggests that the rate of entrepreneurship in rural areas is consistently lower than that in urban areas (Marshall &

Samal, 2006; Sternberg, 2009). However, it is not clear why such a difference exists between rural and urban areas. The aim of this study is to understand the factors affecting the difference between the success of entrepreneurs in rural and urban areas. Hereby, effective strategies are provided in order to promote entrepreneurship in rural and urban areas according to the characteristics of each region.

* Corresponding Author:**Behrooz Rasekhi, PhD student****Address:** Department of Agriculture, Islamic Azad University, Kermanshah**Tel:** +98 (918) 3583544**E-mail:** behroz.rasekhi@iauksh.ac.ir

2. Methodology

The study population consisted of two groups of rural and urban entrepreneurs in the agriculture sector. According to the Krejcie and Morgan table, the sample size was determined to be 315. A questionnaire was used to collect the data. The questionnaire had six parts including the personal and professional characteristics of entrepreneurs, the success of entrepreneurs (24 items), individual resources (18 items), economic resources (5 items) socio-cultural support (12 items), and political support (7 items). To measure the content validity, the questionnaire was delivered to six experts in the fields of entrepreneurship, urban development, rural development, management, and urban and rural sociology. After revisions, the validity of the questionnaire was confirmed. The reliability was calculated through Cronbach's alpha test. The alpha coefficients calculated for different variables of the questionnaire were found to be between 0/79 and 0/91, indicating that it was appropriate for collecting the data. A descriptive analysis was also done of the means and the standard deviations. In an inferential analysis conducted according to the goal of the research and by considering the scale of the variables, T- test, Mann Whitney test, and chi-square test were used to study the factors affecting the success of urban and rural entrepreneurs. In this regard, multiple regressions were also used.

3. Results

The results of the Man-Whitney test showed that there is a significant difference between urban and rural entrepreneurs in terms of self-efficacy, education and entrepreneurial skills. Also, the results of the t-test showed that urban and rural entrepreneurs are significantly different in terms of income, savings and bank loans. The results of the Chi-square test suggested that there is a significant difference between urban and rural entrepreneurs in terms of ease of market entry, access to foreign markets, access to loans, and ease of communication and interaction procedures. Finally, the results of the Man-Whitney test in relation to social-cultural support showed that urban and rural entrepreneurs are significantly different in terms of access to supportive organizations, access to training, access to information, access to infrastructure, community support of risk-taking and creativity, respect for entrepreneurs in government offices, and access to the Internet and social networks.

4. Discussion

The results of the regression analysis regarding the factors affecting the success of entrepreneurs showed that,

from the viewpoint of urban entrepreneurs, economic sources and, from the viewpoint of rural entrepreneurs, socio-cultural support are the most important factors. These results are consistent with the findings of the studies of Mutezo (2005), Tullock (2010), Chowdhury et al. (2013), and Asitik (2015). Undoubtedly, every entrepreneur needs enough funds to start a business or expand his activity. If he cannot get it from the existing ways such as allocating funds or lending, he will be in trouble and sometimes, because of the lack of the necessary fund, leaves his work. The existence of an entrepreneurial environment in rural areas is one of the most important prerequisites for entrepreneurship development in those areas. That is to say, culture is an important basic factor that needs to be taken into account to develop villages and entrepreneurship.

5. Conclusion

The results of the study showed that there are significant differences between urban and rural entrepreneurs in terms of personal resources, economic resources, political support, and socio-cultural support. It also emerged that resources for the success of entrepreneurs are more abundant in urban areas than in rural areas. This difference may be attributed to the existence of more opportunities for education, employment and skills in urban areas. Urban residents can easily use a variety of educational opportunities and participate in many skills and entrepreneurship courses. Also, urban entrepreneurs have a better situation with regard to ease of market entry, access to foreign markets, access to loans, and ease of communication and interaction procedures.

Acknowledgment

This article is based on a research project entitled "Comparative Analysis of Rural and Urban Entrepreneurs in Kermanshah City". The research was funded by Islamic Azad University of Kermanshah on the basis of Contract No. 9215/1 of 9/8/95.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest.

Archive of SID

تحلیل عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان کشاورزی شهری و روستایی استان کرمانشاه

* بهروز راسخی^۱، رضوان قنبری موحد^۲، امیرحسین علی بیگی^۳

۱- دانشجوی دکتری، گروه زراعت و اصلاح نباتات، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۲- استادیار، گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.

۳- دانشیار، گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۰۶ اسفند ۱۳۹۵

تاریخ پذیرش: ۲۹ شهریور ۱۳۹۶

تشویق فعالیت‌های کارآفرینانه، راهبرد مهمی برای توسعه اقتصادی پایدار است. برای توسعه برنامه‌هایی که بتوانند حمایت مؤثری را برای تقویت کارآفرینی ارائه دهند، این مهم است که درک شود چه عوامل و عناصری بر موفقیت کارآفرینان تأثیر دارد. بسیاری از برنامه‌های توسعه کارآفرینی بدون توجه به بستر شهری یا روستایی طراحی می‌شوند. این در حالی است که فضا و شرایط مناطق روستایی متفاوت از مناطق شهری است. لذا هدف از این مطالعه، بررسی عوامل متفاوت بر نرخ موفقیت در بین کارآفرینان روستایی و شهری است. جامعه آماری مورد مطالعه، کارآفرینان کشاورزی در بخش شهری و روستایی شهرستان کرمانشاه بود که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۲۱۵ نفر تعیین شد. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. نتایج نشان داد که بین کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ منابع فردی، منابع اقتصادی، حمایت سیاسی و حمایت اجتماعی-فرهنگی تفاوت معناداری وجود دارد و منابع برای موفقیت کارآفرینان در مناطق شهری فراوان‌تر از مناطق روستایی است. همچنین نتایج به دست آمده از تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیر منابع اقتصادی در بین کارآفرینان شهری و حمایت اجتماعی-فرهنگی در بین کارآفرینان روستایی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان هستند.

کلیدواژه‌ها:

کارآفرینی، کارآفرینان روستایی، کارآفرینان شهری، موفقیت، کرمانشاه

مقدمه

است که فضا و شرایط مناطق روستایی متفاوت از مناطق شهری است. شرایط خاص مناطق روستایی از جمله بالاتر بودن ریسک، کمبود امکانات و ضعف مدیریت در این نواحی باعث می‌شود که زمینه‌های کارآفرینی در این نواحی متفاوت با سایر نواحی و فعالیت‌ها باشد. این غفلت از کارآفرینی روستایی منجر به ایجاد دو سؤال شده است: آیا کارآفرینی روستایی متفاوت از کارآفرینی شهری است؟ اگر چنین است پس چطور باید این تفاوت را در برنامه‌های کارآفرینی که مخاطب آن‌ها نواحی روستایی است با برنامه‌هایی که مخاطب آن‌ها مناطق شهری است، در نظر گرفت؟

بسیاری از برنامه‌های توسعه کارآفرینی بدون توجه به بستر شهری یا روستایی طراحی می‌شوند. از سوی دیگر بیشتر داده‌ها پیشنهاد می‌کنند که نرخ کارآفرینی در مناطق روستایی به طور مداوم پایین‌تر از نرخ کارآفرینی در مناطق شهری است (Faggio & Silva, 2014; Capelleras, et al, 2013). اگرچه این واضح نیست

تشویق فعالیت‌های کارآفرینانه در بخش کشاورزی، راهبرد مهمی برای توسعه اقتصادی پایدار است. برای توسعه برنامه‌هایی که بتوانند حمایت مؤثری را برای موفقیت کارآفرینان ارائه دهند، این مهم است که درک شود که چه عوامل و عناصری باعث می‌شود تا یک فرد کارآفرین در کسب و کارش موفق گردد. لذا آنچه در این زمینه مطرح می‌گردد این است که چگونه می‌توان موفقیت کارآفرینان را افزایش داد و چه عوامل و عناصری بر موفقیت کارآفرینانه تأثیرگذار است. در ادبیات علم کارآفرینی به همبستگی‌ها بین عوامل فردی، اقتصادی-اجتماعی، فرهنگی و محیطی با موفقیت کارآفرینان اشاره شده است. اما اکثر داده‌ها با استفاده از نمونه‌های شهری جمع‌آوری شده‌اند و توصیه‌ها برای برنامه‌های حمایتی و آموزشی کارآفرینی نیز عمدتاً بر اساس نتایج حاصل از تحلیل نمونه‌های شهری توسعه یافته‌اند. این در حالی

* نویسنده مسئول:

بهروز راسخی

نشانی: گروه زراعت، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه.

تلفن: ۳۵۸۳۵۴۴ (۹۱۸) ۹۸+

پست الکترونیکی: behroz.rasekhi@iauaksh.ac.ir

با چالش‌های مختلف مرتبط با شروع و اداره یک کسب‌وکار جدید مقابله کند (Bandura, 1989). ویژگی‌های فردی دیگر، عوامل دموگرافیک هستند. بعضی از عوامل دموگرافیک شامل جنسیت، سن، سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و قومیت هستند که بارها در مطالعات مختلف گزارش شده‌اند و همبستگی قوی با کارآفرینی دارند و اثر تعیین کننده‌ای بر موفقیت کارآفرینان دارند (Corduras, et al., 2010). برای مثال، طبق مطالعه کارتر و براش^۱ (۲۰۰۴) زنان کمتر احتمال دارد نسبت به مردان درگیر فعالیت‌های کارآفرینی شوند. نتایج مطالعه رینالدز نشان داد که از لحاظ وضعیت تأهل نیز بین کارآفرینان و غیر کارآفرینان تفاوت معناداری وجود دارد (Reynolds, 2004). همچنین لوسیر و پیفر^۲ (۲۰۰۱) گزارش می‌کند که تجربه کارآفرین بر موفقیت کسب‌وکارش تأثیر می‌گذارد. تجربه دانش و مهارت‌های خاص را به کارآفرینان می‌دهد. برخی مطالعات نیز مهارت‌های کارآفرینی را به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان در نظر گرفته‌اند (Chen, 2010; Chell, 2013).

همان‌طور که گفته شد ویژگی‌های زمینه‌ای می‌توانند بر موفقیت کارآفرینان تأثیر داشته باشند. گلاسر و همکاران^۳ (۲۰۱۰) بیان می‌کنند که کارآفرینی در بین مناطق مختلف، به دلیل دسترسی متفاوت به منابع و تفاوت‌های فرهنگ محلی، متفاوت است. در مناطقی با تراکم جمعیتی بالا، فرصت‌های بیشتری برای دسترسی به منابع حیاتی مانند منابع مالی و تکنولوژیکی، میزان بالاتر سرمایه انسانی و اطلاعاتی و بازارهای بزرگ از نظر تأمین کنندگان، مشتریان و خدمات دانش مؤثر و ایجاد شبکه‌های اجتماعی وجود دارد. تمایز میان مناطق شهری و روستایی نیز مشخص شده است که مربوط به عوامل تعیین کننده کارآفرینی است (Stam, 2009). شواهد تجربی نشان داده است که کارآفرینی در مناطق شهری عمدتاً به دلیل تأثیرات تمرکز سازی، اثرات شهری سازی و پذیرش تفکر خلاقانه شکوفا می‌شود (Glaeser, et al., 2010). علاوه بر این، اشاره شده است که در مناطق روستایی موانعی مانند عدم دسترسی به منابع مالی (یعنی سرمایه‌گذاری یا سرمایه)، تمرکز پایین دانش در مورد ایجاد و اداره یک کسب‌وکار جدید یا کاهش جمعیت وجود دارد که مانع فعالیت‌های کارآفرینی می‌گردد (Meccheri & Pelloni, 2006). بنابراین موفقیت فرد در کسب‌وکار با توجه به مکان متفاوت است. در نواحی شهری، انواع مختلفی از کسب‌وکارهای کارآفرینی وجود دارد، در حالی که در نواحی روستایی کسب‌وکارهای کارآفرینی مربوط به مزرعه یا کشاورزی غالب هستند (Gladwin & et al, 1989). مطالعات متعددی بر انگیزه‌های کارآفرینان شهری و روستایی (Freire-Gibb & Nielsen, 2010)، دسترسی آن‌ها به سرمایه انسانی و مالی (Marshall & Samal, 2006) یا تفاوت‌های

که چرا این تفاوت بین نواحی روستایی و شهری اتفاق می‌افتد. اما ادبیات کارآفرینی دو توضیح احتمالی را پیشنهاد می‌کند. یک توضیح این است که نواحی شهری منابع اقتصادی و اجتماعی بیشتری را ارائه می‌دهند، بنابراین آن‌ها محیط بهتری را برای فعالیت و موفقیت کارآفرینان ایجاد می‌کنند (Li Yu et al., 2009). توضیح احتمالی دیگر تفاوت‌های فرهنگی بین نواحی شهری و روستایی است. تأثیرات فرهنگی هویت جغرافیایی خاص هستند و به احتمال زیاد می‌توانند به توضیح تفاوت نرخ کارآفرینی بین نواحی روستایی و شهری کمک کنند. در چنین شرایطی شناسایی عوامل مؤثر بر تفاوت نرخ موفقیت کارآفرینان روستایی و شهری به منظور در نظر گرفتن این تفاوت‌ها در برنامه‌ریزی‌های توسعه کارآفرینی و انجام اقداماتی در جهت کاهش شکاف‌های موجود، امری حیاتی است. به‌رغم وجود چنین ضرورتی پژوهش‌های محدودی در رابطه با بررسی تفاوت‌های کارآفرینان روستایی و شهری انجام شده است. بنابراین هدف اصلی این تحقیق درک عوامل مؤثر بر تفاوت موفقیت کارآفرینان در مناطق روستایی و شهری است تا در نهایت بتوان راهکارهای مؤثری را در جهت توسعه کارآفرینی در نواحی شهری و روستایی با توجه به ویژگی‌های هر منطقه ارائه داد.

مروری بر ادبیات موضوع

اگرچه کارآفرینی در کشاورزی در اصل و ماهیت، تفاوتی با کارآفرینی در نواحی شهری و یا سایر بخش‌های اقتصادی ندارد، اما در واقع درون داده‌های موردنیاز جهت توسعه کارآفرینی نظیر سرمایه، مدیریت، آموزش، فناوری، مؤسسات و نهادهای زیرساخت‌های حمل‌ونقل، دسترسی به بازار، شبکه توزیع و نیروی کار ماهر و نظایر آن، در مناطق روستایی و کشاورزی نسبت به مناطق شهری و صنعتی متفاوت است (Azari Nia, 2008). همچنین بیدل و رحمان (۲۰۰۰) معتقدند که درک پدیده کارآفرینی در بخش کشاورزی، درک نگرش‌ها و انگیزه کشاورز را در محیط کسب‌وکاری متخاصم، ناگزیر می‌سازد. چرا که محیط رقابتی که کشاورزان با آن مواجه‌اند نسبت به افرادی که در بخش‌های دیگر هستند، ناملایم‌تر است. فقدان قانون مناسب، یارانه‌ها و تعرفه‌ها می‌تواند سیکل تولید زراعی پیچیده‌ای را ایجاد کند. همین‌طور، مشوق‌های سیاسی جدید و شرایط بازار می‌توانند به صورت ناگهانی و رادیکالی عرصه‌های کشاورزی را تغییر دهند (Rudmann, et al., 2008).

هدف اصلی این پژوهش، مقایسه عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان در محیط شهری و روستایی است. مطالعات، دو گروه از عواملی را که بر موفقیت کارآفرینان اثر دارند، تشخیص داده‌اند: ویژگی‌های فردی (شخصی) و ویژگی‌های زمینه‌ای (محیط). در بین ویژگی‌های فردی، محققین ابتدا با مفهوم خود کارآمدی کارآفرینانه کار خود را شروع کرده‌اند. خود کارآمدی اشاره به یک باور شخصی دارد که یک فرد می‌تواند به طور موفقیت‌آمیز

1. Carter & Brush
2. Lussiers & Pfeifer
3. Glaeser, et al.

حجم نمونه ۱۰۰ نفر تعیین شد. در بخش روستایی نیز حجم نمونه شامل ۱۱۵ نفر از کارآفرینان روستایی بود که حجم نمونه ۸۹ نفر تعیین شد.

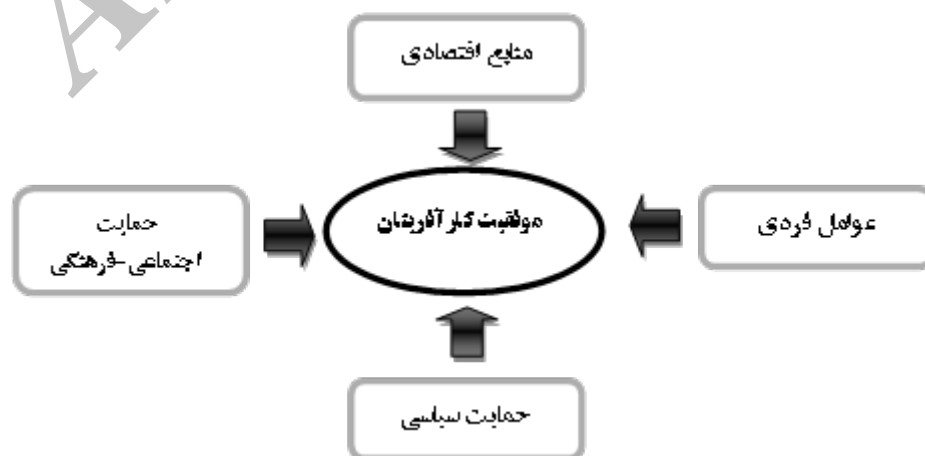
در مطالعه حاضر از ۱۲ شاخص به عنوان شاخص‌های موفقیت کارآفرینان استفاده شد که شامل کسب درآمد، رشد، نوآوری، تعادل بین کار و خانواده، ماندگاری، شرکت در جامعه، پایداری به ارزش‌های اخلاقی، لذت از کار، رضایت مشتری، شهرت، خدمت به جامعه و کیفیت تولیدات می‌باشند. با توجه به هدف پژوهش از پرسشنامه به عنوان ابزار گردآوری اطلاعات استفاده شد. این پرسشنامه شامل شش بخش بود: ویژگی‌های فردی پاسخگویان، موفقیت کارآفرینان (۲۴ گویه)، منابع فردی (۱۸ گویه)، منابع اقتصادی (۵ گویه)، حمایت اجتماعی- فرهنگی (۱۲ گویه) و حمایت سیاسی (۷ گویه). به منظور سنجش روایی محتوایی و صوری، پرسشنامه در اختیار هفت نفر از متخصصان رشته‌های کارآفرینی، توسعه شهری، توسعه روستایی، مدیریت و جامعه‌شناسی شهری و روستایی قرار گرفت. پس از انجام اصلاحات لازم، روایی پرسشنامه تأیید شد. جهت تعیین پایایی پرسشنامه‌های تدوین شده در بین ۳۰ نفر از افراد مشابه جامعه آماری مورد پیش‌آزمون قرار گرفته و سپس از طریق آزمون آلفای کرونباخ پایایی آن‌ها محاسبه گردید. مقدار ضرایب آلفای محاسبه شده برای متغیرهای بخش‌های مختلف پرسشنامه بین ۰/۷۹ تا ۰/۹۱ محاسبه شد که مبین اعتبار مناسب آن برای گردآوری داده‌هاست. به منظور تحلیل توصیفی، جداول توزیع فراوانی ترسیم و از میانگین، انحراف معیار استفاده شد. در بخش تحلیل استنباطی نیز از آزمون پارامتری t و آزمون ناپارامتری من وایت نی و کای اسکوئر و جهت بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان شهری و روستایی از آزمون رگرسیون چندگانه استفاده گردید.

جنسیتی در کارآفرینی در مناطق شهری و روستایی (Davis, 2011) پرداخته‌اند، سایر مطالعات نیز تأثیر عوامل نهادی را بر موفقیت فعالیت کارآفرینی در نقاط مختلف مورد بررسی قرار داده‌اند (Bosma et al, 2012).

با توجه به موارد اشاره شده، در این تحقیق، موفقیت کارآفرینان به عنوان متغیر وابسته فرض شده است و متغیرهای منابع فردی، منابع اقتصادی، حمایت اجتماعی- فرهنگی، حمایت سیاسی به عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شده‌اند (تصویر شماره ۱).

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق از نظر ماهیت از نوع پژوهش‌های کمی و از نظر هدف از نوع کاربردی و به لحاظ روش‌های دستیابی به حقایق و داده‌پردازی، توصیفی-پیمایشی محسوب می‌شود. متغیر اصلی و وابسته تحقیق، موفقیت کارآفرینان است. متغیرهای مستقل شامل منابع فردی کارآفرینان، منابع اقتصادی، حمایت اجتماعی- فرهنگی و حمایت سیاسی می‌باشند. جامعه آماری تحقیق حاضر، شامل کارآفرینان شهری و روستایی است که از سال ۱۳۸۷ تا پایان سال ۱۳۹۴، در زمینه کشاورزی در استان کرمانشاه مشغول به فعالیت می‌باشند (N= ۲۵۲). با توجه به تعریفی که در تحقیق حاضر برای کارآفرین کشاورزی در نظر گرفته شد شامل افرادی بودند که کسب‌وکاری را در زمینه تولید محصولات جدید جهت ارائه به بازار، ارائه خدمات جدید کشاورزی، به‌کارگیری فناوری و شیوه‌های جدید تولید در زمینه کشاورزی و فعالیت‌های مربوط به فرآوری و صنایع تکمیلی کشاورزی، آغاز کرده‌اند. برای نمونه‌گیری از روش طبقه‌ای با تکنیک انتساب متناسب استفاده شد. حجم نمونه مورد بررسی در بخش شهری شامل ۱۳۷ نفر از کارآفرینان شهری بود که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان،

تصویر ۱. چارچوب مفهومی تحقیق

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

یافته‌ها

مقایسه و بررسی تفاوت بین دو گروه (کارآفرینان روستایی و شهری) از لحاظ منابع اقتصادی

به منظور تعیین تفاوت بین کارآفرینان شهری و روستایی بر اساس منابع اقتصادی با توجه به مقیاس متغیرها (فاصله‌ای) از آزمون t استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۳ آمده است.

نتایج آزمون t نشان داد که کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ میزان درآمد، پس‌انداز و دریافت وام‌های بانکی تفاوت معناداری را تجربه کرده‌اند. مقدار P-value، برای این متغیرها کمتر از سطح معنی‌داری ۱ درصد است و نشان می‌دهد تفاوت معنی‌داری بین کارآفرینان شهری و روستایی وجود دارد. کارآفرینان شهری از وضعیت بهتری در رابطه با میزان درآمد، پس‌انداز و دریافت وام‌های بانکی برخوردار بودند.

مقایسه و بررسی تفاوت بین دو گروه (کارآفرینان روستایی و شهری) از لحاظ منابع فردی

برای مقایسه کارآفرینان شهری و روستایی بر اساس منابع فردی، با توجه به مقیاس متغیرها از آزمون من وایتنی و کای اسکوئر استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۱ و جدول شماره ۲ آمده است.

نتایج آزمون من وایتنی نشان داد که کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ میزان خود کارآمدی، تحصیلات و مهارت‌های کارآفرینی تفاوت معناداری با یکدیگر دارند. مقدار P-value، برای این متغیرها کمتر از سطح معنی‌داری ۱ درصد است. نتایج آزمون کای اسکوئر نیز نشان داد که بین کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ تجربه کشاورزی و شرکت در دوره‌های کارآفرینی تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۱. مقایسه میانگین دو گروه کارآفرینان روستایی و شهری از لحاظ منابع فردی.

متغیرها	گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	sig
خود کارآمدی	کارآفرینان شهری	۱۳۴/۸۲	-۸/۱۲۸	/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۱/۳۹		
تحصیلات	کارآفرینان شهری	۱۳۲/۰۸	-۷/۵۱۵	/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۴/۵۷		
تعداد اعضای خانوار	کارآفرینان شهری	۹۵/۳۹	-۱/۱۹۴	/۰۸۴۶
	کارآفرینان روستایی	۹۴/۳۴		
میزان مهارت‌های کارآفرینی	کارآفرینان شهری	۱۱۵/۸۱	۵/۶۹۸	/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۷۱/۶۲		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۲. مقایسه میانگین دو گروه کارآفرینان روستایی و شهری از لحاظ منابع فردی.

متغیرها	طبقه	فراوانی		درجه آزادی	sig
		کارآفرینان روستایی	کارآفرینان شهری		
وجود تجربه کارآفرینی	بله	۱۳	۱۵	۱	/۰۲۱
	خیر	۷۶	۸۵		
وجود تجربه کار کشاورزی	بله	۷۸	۱۵	۱	/۰۰۰
	خیر	۱۱	۸۵		
شرکت در دوره‌های کارآفرینی	بله	۲۸	۷۳	۱	/۰۰۰
	خیر	۶۱	۲۷		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

نتایج آزمون کای اسکوئر در رابطه با حمایت سیاسی نشان داد که بین کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ سهولت ورود به بازار، دسترسی به بازارهای خارجی، دسترسی به وام‌ها و سهولت ارتباط و تعامل با رویه‌های اداری تفاوت معناداری در سطح ۱ درصد وجود دارد.

مقایسه و بررسی تفاوت بین دو گروه (کارآفرینان روستایی و شهری) از لحاظ حمایت سیاسی

جهت مقایسه کارآفرینان شهری و روستایی در رابطه با حمایت سیاسی با توجه به مقیاس متغیرها (اسمی) از آزمون کای اسکوئر استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۴ آمده است.

جدول ۳. مقایسه میانگین دو گروه کارآفرینان روستایی و شهری از لحاظ منابع اقتصادی.

متغیرها	گروه	میانگین	t	sig
درآمد	کارآفرینان شهری	۱۶۵۱۳۴۱	-۲۵/۶۶۹	/۰۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۳۴۵۶۷۸۹		
پس‌انداز شخصی	کارآفرینان شهری	۲۹۹۰۸۷۷	-۸/۶۳۲	/۰۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۱۵۷۹۰۸۷۷		
سرمایه خانواده	کارآفرینان شهری	۸۵۴۲۵۶۸	۰/۳۹۶	/۰۶۲۱
	کارآفرینان روستایی	۱۱۶۸۹۵۴۹		
وام‌های بانکی	کارآفرینان شهری	۳۹۸۱۱۳۰۰	-۳/۹۵۴	/۰۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۱۹۵۲۶۶۰۰		
دارایی‌ها	کارآفرینان شهری	۲۰۷۶۵۴۳۵	۱۲/۶۷۹	/۰۳۳۶
	کارآفرینان روستایی	۳۷۶۸۵۴۳۲		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۴. مقایسه میانگین دو گروه کارآفرینان روستایی و شهری از لحاظ حمایت سیاسی.

متغیرها	طبقه	فراوانی		X ²	درجه آزادی	Sig
		کارآفرینان شهری	کارآفرینان روستایی			
معافیت مالیاتی	بله	۶۵	۵۳	۵/۳۶۹	۱	/۰۸۲۱
	خیر	۳۵	۳۶			
مشوق‌های قانونی	بله	۶۸	۵۷	۷/۴۵۲	۱	/۰۳۲۰
	خیر	۳۲	۳۲			
سهولت ورود به بازار	بله	۶۹	۲۷	۸۹/۱۴۵	۱	/۰۰۰۰
	خیر	۳۱	۶۲			
دسترسی به بازارهای خارجی	بله	۵۴	۲۱	۹۶/۲۲۴	۱	/۰۰۰۰
	خیر	۴۶	۶۸			
دسترسی به وام‌ها	بله	۶۳	۳۳	۱۳۲/۳۲۸	۱	/۰۰۰۰
	خیر	۳۷	۵۶			
حفظ حقوق مالکیت معنوی	بله	۵۵	۴۵	۶/۵۱۷	۱	/۰۴۲۱
	خیر	۴۵	۴۴			
سهولت ارتباط و تعامل با رویه‌های اداری	بله	۶۶	۲۶	۸۶/۹۷۶	۱	/۰۰۰۰
	خیر	۳۴	۶۳			

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان شهری

به منظور پیش‌بینی تأثیر متغیرهای مستقل تحقیق بر موفقیت کارآفرینان شهری از رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام استفاده شد. پس از ورود متغیرهای (منابع فردی، منابع اقتصادی، حمایت اجتماعی-فرهنگی و حمایت سیاسی) که در تحلیل همبستگی معنی‌دار شده بودند، هر چهار متغیر در این معادله باقی مانده‌اند و تحلیل رگرسیون تا چهار گام پیش رفت. ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل، توانایی تبیین ۶۸/۵ درصد از واریانس متغیر موفقیت کارآفرینان را دارا می‌باشند (جدول شماره ۶). از طرفی بررسی ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان می‌دهد که متغیر منابع اقتصادی ($\beta=0.1654$) نسبت به سایر متغیرها سهم و نقش بیشتری در موفقیت کارآفرینان

مقایسه و بررسی تفاوت بین دو گروه (کارآفرینان روستایی و شهری) از لحاظ حمایت اجتماعی-فرهنگی

به منظور تعیین تفاوت بین کارآفرینان شهری و روستایی بر اساس حمایت اجتماعی-فرهنگی با توجه به مقیاس متغیرها (رتبه‌ای) از آزمون من‌وایتنی استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۵ آمده است.

نتایج آزمون من‌وایتنی نشان داد که کارآفرینان شهری و روستایی از لحاظ میزان دسترسی به سازمان‌های حمایت‌کننده، دسترسی به دوره‌های آموزشی، دسترسی به اطلاعات، دسترسی به زیرساخت‌ها، حمایت جامعه از ریسک‌پذیری و خلاقیت، احترام به کارآفرینان در ادارات دولتی، و دسترسی به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی تفاوت معناداری را تجربه کرده‌اند.

جدول ۵. مقایسه میانگین دو گروه کارآفرینان روستایی و شهری از لحاظ حمایت اجتماعی-فرهنگی.

متغیرها	گروه	میانگین	Z	sig
میزان حمایت خانوادگی	کارآفرینان شهری	۱۲۴/۸۲	-۰/۶۵۱	۰/۵۶۰
	کارآفرینان روستایی	۶۱/۴۹		
میزان دسترسی به سازمان‌های حمایت‌کننده	کارآفرینان شهری	۱۱۲/۶۸	۶/۱۱۴	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۷۲/۳۴		
میزان دسترسی به دوره‌های آموزشی	کارآفرینان شهری	۱۳۰/۵۰	۸/۳۲۶	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۹/۸۷		
میزان دسترسی به مشاوره حقوقی و مدیریتی	کارآفرینان شهری	۶۷/۷۴	-۰/۳۷۵	۰/۷۳۲
	کارآفرینان روستایی	۶۲/۵۱		
میزان دسترسی به اطلاعات	کارآفرینان شهری	۱۲۸/۱۲	-۹/۸۷۶	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۵۷/۱۸		
میزان دسترسی به زیرساخت‌ها	کارآفرینان شهری	۱۳۴/۶۳	-۵/۳۱۹	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۰/۷۱		
میزان حمایت جامعه از ریسک‌پذیری و خلاقیت	کارآفرینان شهری	۱۲۲/۳۶	-۷/۸۶۵	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۲/۳۹		
میزان تجلیل از کارآفرینان موفق	کارآفرینان شهری	۱۱۷/۴۰	-۰/۷۸۰	۰/۳۲۱
	کارآفرینان روستایی	۶۰/۶۴		
میزان شرکت در انجمن کارآفرینی	کارآفرینان شهری	۵۸/۷۱	-۰/۳۴۵	۰/۱۲۳
	کارآفرینان روستایی	۵۶/۴۸		
میزان شرکت در نمایشگاه بین‌المللی	کارآفرینان شهری	۱۱۹/۲۰	-۶/۶۷۱	۰/۶۰۴
	کارآفرینان روستایی	۶۵/۳۶		
میزان احترام به کارآفرینان در ادارات دولتی	کارآفرینان شهری	۱۲۵/۲۳	-۷/۵۵۵	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۶۸/۶۸		
میزان دسترسی به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی	کارآفرینان شهری	۱۰۹/۵۵	۵/۴۴۱	۰/۰۰۰
	کارآفرینان روستایی	۵۹/۴۱		

مستقل، توانایی تبیین ۶۶/۷ درصد از واریانس متغیر موفقیت کارآفرینان را دارا می‌باشند (جدول شماره ۸). از طرفی بررسی ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان می‌دهد که متغیر حمایت اجتماعی-فرهنگی ($\beta=0/621$) نسبت به سایر متغیرها سهم و نقش بیشتری در موفقیت کارآفرینان دارد این در حالی است که بقیه متغیرهای مستقل دارای تأثیر مثبت و معنی‌داری بوده‌اند (جدول شماره ۹).

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای حمایت اجتماعی-فرهنگی، منابع اقتصادی، حمایت سیاسی و منابع فردی در مجموع توانسته‌اند ۶۶/۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته تحقیق را تبیین نمایند. سایر تغییرات مربوط به عواملی است که در این تحقیق مورد مطالعه قرار نگرفته است. با توجه به نتایج جدول شماره ۹، معادله رگرسیونی برابر است با:

$$Y = 0/571 + 2/313 X_1 + 0/201 X_2 + 0/365 X_3 + 0/413 X_4$$

(۱) حمایت اجتماعی-فرهنگی) X_1
 (۲) منابع اقتصادی) X_2
 (۳) حمایت سیاسی) X_3
 (۴) منابع فردی) X_4

دارد این در حالی است که بقیه متغیرهای مستقل دارای تأثیر مثبت و معنی‌داری بوده‌اند (جدول شماره ۷).

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای منابع اقتصادی، حمایت اجتماعی-فرهنگی، حمایت سیاسی و منابع فردی در مجموع توانسته‌اند ۶۸/۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته تحقیق را تبیین نمایند. سایر تغییرات مربوط به عواملی است که در این تحقیق مورد مطالعه قرار نگرفته است. با توجه به نتایج جدول شماره ۷، معادله رگرسیونی برابر است با:

$$Y = 0/672 + 1/468 X_1 + 0/331 X_2 + 0/295 X_3 + 0/185 X_4$$

(۲) حمایت اجتماعی) X_1
 (۳) حمایت سیاسی) X_2
 (۴) منابع فردی) X_3

بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت کارآفرینان روستایی

به منظور پیش‌بینی تأثیر متغیرهای مستقل تحقیق بر موفقیت کارآفرینان روستایی از رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام استفاده شد. تحلیل رگرسیون تا چهار گام پیش رفت. ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که این متغیرهای

جدول ۶ ضرایب تعیین متغیرهای تأثیرگذار بر موفقیت کارآفرینان.

گام	متغیر	R	R ²
۱	منابع اقتصادی	۰/۵۷۶	۰/۴۹۷
۲	حمایت اجتماعی-فرهنگی	۰/۶۸۹	۰/۵۷۵
۳	حمایت سیاسی	۰/۷۳۰	۰/۶۱۳
۴	منابع فردی	۰/۷۳۳	۰/۶۸۵

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۷. تحلیل رگرسیون چندگانه گام‌به‌گام برای موفقیت کارآفرینان توسط متغیرهای مستقل.

متغیرهای مستقل	(B)	(B)	t	Sig
منابع اقتصادی	-۰/۶۷۲	-۰/۶۵۴	۸۵۲	۰/۰۰۰
حمایت اجتماعی-فرهنگی	-۰/۳۳۱	-۰/۲۸۶	۵/۶۴	۰/۰۰۰
حمایت سیاسی	-۰/۲۹۵	-۰/۲۵۱	۴/۳۷	۰/۰۰۱
منابع فردی	-۰/۱۸۵	-۰/۲۳۶	۲/۱۸۶	۰/۰۰۱
عرض از مبدأ	۱/۴۶۸	-	۴/۲۱	۰/۰۰۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۸. ضرایب تعیین متغیرهای تأثیرگذار بر موفقیت کارآفرینان.

گام	متغیر	R	R ²
۱	حمایت اجتماعی-فرهنگی	۰/۶۴۱	۰/۵۳۴
۲	منابع اقتصادی	۰/۶۵۳	۰/۵۸۷
۳	حمایت سیاسی	۰/۷۴۹	۰/۶۰۵
۴	منابع فردی	۰/۷۶۵	۰/۶۶۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

جدول ۹. تحلیل رگرسیون چندگانه گام به گام برای موفقیت کارآفرینان توسط متغیرهای مستقل.

متغیرهای مستقل	(B)	(B)	t	Sig
حمایت اجتماعی-فرهنگی	۰/۵۷۱	۰/۶۲۱	۷/۶۷	۰/۰۰۰
منابع اقتصادی	۰/۲۰۱	۰/۴۳۱	۴/۹۴	۰/۰۰۰
حمایت سیاسی	۰/۳۶۵	۰/۲۷۸	۳/۶۰	۰/۰۰۰
منابع فردی	۰/۱۹۷	۰/۲۳۶	۲/۸۱	۰/۰۰۰
عرض از مبدأ	۲/۳۱۳	-	۴/۲۷	۰/۰۰۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

بحث و نتیجه گیری

(۲۰۰۴)، ساراسواتی^۷ (۲۰۰۴) و جو و همکاران (۲۰۱۱) این یافته را تأیید می‌کنند. علت این مسئله را می‌توان در دسترسی بیشتر جمعیت شهری به اشتغال با درآمد بالاتر دانست. در حالی که بیشتر فعالیت‌های اقتصادی ساکنان روستایی کم‌درآمد است و افراد روستایی فرصت‌های کمتری برای کسب درآمد نسبت به افراد شهری دارند. از سوی دیگر نتایج بررسی حمایت سیاسی بین کارآفرینان شهری و روستایی نشان داد که کارآفرینان شهری از لحاظ سهولت ورود به بازار، دسترسی به بازارهای خارجی، دسترسی به وام‌های کوچک و سهولت ارتباط و تعامل با رویه‌های اداری از وضعیت بهتری نسبت به کارآفرینان روستایی برخوردارند. نتایج مطالعات رابینسون و همکاران (۲۰۰۴)، ساراسواتی (۲۰۰۴) و گور و فال^۸ (۲۰۱۰) این یافته را تأیید می‌کنند. کارآفرینان روستایی به دلیل فقدان وثیقه و عدم مهارت در چانه‌زنی با بانک‌ها دسترسی کمتری به وام‌ها دارند. از سوی دیگر بانک‌ها در نمره دهی اعتباری و اعمال مقررات با آن‌ها به سختی رفتار می‌کنند و کارآفرینان روستایی مجبورند برای دریافت وام دوره انتظار طولانی مدتی را تحمل کنند.

نتایج بررسی حمایت اجتماعی-فرهنگی در بین کارآفرینان شهری و روستایی نشان داد که کارآفرینان روستایی نسبت

نتایج بررسی منابع فردی در بین کارآفرینان شهری و روستایی نشان داد که کارآفرینان شهری از میزان خود کارآمدی، تحصیلات و مهارت‌های کارآفرینی بیشتری برخوردارند. این نتایج یافته‌های جو و همکاران^۴ (۲۰۱۱)، دنیلز^۵ (۲۰۰۸) و قمبرعلی و همکاران (۲۰۱۵) را تأیید می‌کند. دلیل این مسئله می‌تواند مربوط به وجود فرصت‌های آموزشی، شغلی و مهارتی بیشتر در مناطق شهری باشد. ساکنین شهر به سهولت می‌توانند از فرصت‌های آموزشی متنوع استفاده کنند و در بسیاری از دوره‌های مهارتی و کارآفرینی شرکت کنند. در حالی که در محیط روستا تجارب کاری، نظارتی یا شغلی روستائیان عملاً محدود است و در قالب فعالیت‌های کشاورزی و بعضاً کارهای خدماتی بروز پیدا می‌کند که آن‌ها نیز کارهای تکراری بازتولید شده از نسلی به نسلی می‌باشند.

همچنین نتایج بررسی منابع اقتصادی در بین کارآفرینان شهری و روستایی نشان داد که کارآفرینان شهری از میزان درآمد، پس‌انداز و وام‌های بانکی بیشتری نسبت به کارآفرینان روستایی برخوردارند. نتایج مطالعه رابینسون و همکاران^۶

7. Sarasvathy

8. Gore & Fal

4. Joo et al

5. Danneels

6. Robinson, et al

بر پایه نتایج به دست آمده موارد زیر جهت کاهش تفاوت‌ها در بین کارآفرینان روستایی و شهری به عنوان پیشنهاد ارائه می‌شود:

با توجه به دسترسی کمتر کارآفرینان روستایی به وام‌ها پیشنهاد می‌گردد صندوق‌های مالی حمایت از کارآفرینان از سوی دولت، وزارت کار و شبکه بانکی، باجه‌های مخصوصی برای کارآفرینان روستایی در نظر بگیرند تا دسترسی کارآفرینان روستایی به سرمایه مالی آسان گردد؛ می‌توان از رهیافت وام‌های گروهی استفاده کرد؛ تا از این طریق هم مشکل فقدان وثیقه برای کارآفرینان روستایی حل گردد و هم بانک‌ها بتوانند به سرمایه‌گذاری خود مطمئن باشند.

با توجه به پایین بودن مهارت‌ها و خود کارآمدی در بین کارآفرینان روستایی و از آنجا که مهم‌ترین منبع افزایش خود کارآمدی ایجاد مهارت‌ها است، پیشنهاد می‌گردد، سازمان‌های متولی همچون سازمان فنی و حرفه‌ای - دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در زمینه مهارت‌های کارآفرینی تشکیل دهند به طوری که کارآفرینان روستایی بتوانند با شرکت در این دوره‌ها مهارت‌های لازم برای اداره کسب‌وکار خود را ارتقا دهند و با تجهیز خود به انواع مهارت‌های موردنیاز، با چالش‌های فضای کسب‌وکار مقابله کنند و خود کارآمدی آن‌ها افزایش یابد.

با توجه به دسترسی کمتر کارآفرینان روستایی به دوره‌های آموزشی پیشنهاد می‌گردد این آموزش‌ها باید به عمق روستاها گسترش یابد. زیرا ساکنین روستاها به دلیل پراکندگی جغرافیایی و عدم وجود امکانات برگزاری کلاس و اساتید موردنیاز، دسترسی کمتری به دوره‌های آموزش کارآفرینی داشته‌اند. در همین زمینه، تربیت مروجان کارآفرین به عنوان آموزشگران کارآفرینی روستایی و به کارگیری فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در جهت ارائه آموزش‌های مجازی به کشاورزان، می‌توان زمینه‌های کارآفرینی و اشتغال بسیاری زیادی را برای روستاییان فراهم نمود.

تشکر و قدردانی

این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی با عنوان تحلیل مقایسه‌ای کارآفرینان روستایی و شهری شهرستان کرمانشاه است که بر اساس قرارداد شماره ۱/۹۲۱۵ مورخ ۹۵/۸/۱۷ اعتبار آن توسط دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه تأمین شده است.

به کارآفرینان شهری از دسترسی پایین‌تری به این حمایت‌ها دارند. نتایج مطالعات راسکر و همکاران^۹ (۲۰۰۹)، آنتوپولو^{۱۰} (۲۰۱۰) و گور و فال (۲۰۱۰) این یافته‌ها را تأیید می‌کند. دسترسی به شبکه حمل‌ونقل در مناطق روستایی ضعیف است که محدودیت‌هایی را برای کارآفرینان به وجود می‌آورد. زیرساخت‌های ارتباطی معمولاً با خطوط تلفن است و کمتر از کامپیوتر استفاده می‌شود. دسترسی به اینترنت برای روستاییان مشکل و گران است. مردم روستایی فاقد مهارت و دانش در مورد نحوه استفاده از اینترنت هستند که دسترسی آن‌ها به اطلاعات و فرصت‌های مهم را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

به طور کلی نتایج این تحقیق نشان داد که منابع برای موفقیت کارآفرینان در مناطق شهری فراوان‌تر از مناطق روستایی است نتایج مطالعات هوکومسینگ و ایسکو^{۱۱} (۲۰۰۳) و رابینسون و همکاران (۲۰۰۴) این یافته را تأیید می‌کنند که کارآفرینان روستایی قادر به رقابت با کارآفرینان شهری به دلیل روستایی بودن نیستند. آن‌ها استدلال می‌کنند که موقعیت جغرافیایی کسب‌وکار در مناطق روستایی مانعی برای کارآفرینی است. به عبارت دیگر کارآفرینان روستایی با تبعیض در دنیای کسب‌وکار روبرو هستند.

نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که از دیدگاه کارآفرینان شهری منابع اقتصادی و از دیدگاه کارآفرینان روستایی حمایت اجتماعی-فرهنگی از مهم‌ترین عامل‌های مؤثر بر موفقیت می‌باشند. نتایج مطالعات ماتزو^{۱۲} (۲۰۰۵)، تولاک^{۱۳} (۲۰۱۰)، چاودری و همکاران^{۱۴} (۲۰۱۳)، و آستیک^{۱۵} (۲۰۱۵) این یافته را تأیید می‌کنند که منابع اقتصادی و حمایت اجتماعی-فرهنگی نقش مهمی در موفقیت کارآفرینان دارند. بدون شک هر کارآفرینی برای شروع کار یا گسترش فعالیت خود نیاز به سرمایه دارد و در صورتی که نتواند آن را از راه‌های موجود مثل تخصیص بودجه یا اعطای وام دریافت کند، به مشکل برمی‌خورد و گاه به دلیل عدم تأمین سرمایه لازم، دست از کار می‌کشد.

وجود یک محیط فراهم‌کننده کارآفرینی در مناطق روستایی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی است. فرهنگ‌سازی از مهم‌ترین و زیربنایی‌ترین اموری است که باید برای توسعه روستاها و توسعه کارآفرینی در آن‌ها صورت گیرد. بهترین راهکارهای توسعه فرهنگ کارآفرینی در روستاها ارتقای سواد کارآفرینی روستانشینان از طریق برنامه‌های آموزشی و ترویجی مختلف است.

9. Rasker, et al.
10. Anthopoulos
11. Hookoomsing & Essco
12. Mutezo
13. Tullock
14. Chowdhury, et al.
15. Asitik

References

- Anthopoulou, T. (2010). Rural women in local agro-food production: Between entrepreneurial initiatives and family strategies: A case study in Greece. *Journal of rural studies*, 1-10.
- Asitik, A.J. (2015). Culture and rural entrepreneurship in northern Ghana, *Humanities and Social Sciences Review*, 4 (2), 239-252.
- Azarinia, M. (2008). The Direct Relationship between Entrepreneurship and Wealth, *The World Economy newspaper*, August 20, 2008.
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive Theory. *American Psychologist*, 44, 1175-1184.
- Beedell, J., and Rehman, T. (2000), Using social-psychology models to understand farmers' conservation behaviour. *Journal of Rural Studies*, 16 (1): 117-127.
- Bosma, N.; Hessels, J.; Schutjens, V.; Van Praag, M., and Verheul, I. (2012): «Entrepreneurship and role models», *Journal of Economic Psychology*, 33, 410-424.
- Capelleras, J., Contín, I., Martin-Sanchez, V. (2013). The influence of individual perceptions and the urban/rural environment on nascent entrepreneurship, *Investigaciones Regionales*, 26, 97-113.
- Carter, M., & Brush, C.G. (2004). Gender. In: *Handbook of Entrepreneurial Dynamics: The process of Business creation* (eds) W.B. Gartner, K.G. Shaver, N.M. Carter and P.D. Reynolds. Thousand Oaks, CA: Sage. 12-25.
- Chell, E. (2013). Review of skill and the entrepreneurial process. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 19(1), 6-31.
- Chen, S.C.Y. (2010). Dimensions of Taiwanese entrepreneurship lessons from the world's top producer of touch fasteners. *Global Business Review*, 11(3), 333-345.
- Chowdhury, M., Alam, Z., & Arif, I. (2013). Success Factors of Entrepreneurs of Small and Medium Sized Enterprises: Evidence from Bangladesh, *Business and Economic Research*, 3 (2), 38-52.
- Corduras-Martinez, A., Levie, J., Kelley, D. J., Saemundsson, R. J., & Schott, T. (2010). *Global Entrepreneurship Monitor Special Report: A Global Perspective on Entrepreneurship Education and Training*. GERA.
- Danneels, E. (2008). Organizational antecedents of second-order competences, *Strategic Management Journal*, 29 (5), 519-543.
- Davis, A. (2011). Rural and urban women entrepreneurs: A comparison of service needs and delivery methods priorities, *International Journal of Business Science and Applied Management*, 6 (2), 1-16.
- Faggio, G., Silva, O. (2014). Self-employment and entrepreneurship in urban and rural labour markets, *Journal of Urban Economic*, 84, 67-85.
- Freire-Gibb, L. C., and Nielsen, K. (2010). Entrepreneurship within urban and rural areas. Individual creativity and social network, *DRUID Working paper*, No. 11-01.
- Ghambarali, R., Agahi, H., Ali Baygi, A.H., Zarafshani, K., (2015), *Analysis of Agricultural Entrepreneurship Ecosystem of Kermanshah Township*, thesis, College of Agriculture, Razi University.
- Gladwin, C.H., Long, B. F., Babb, E. M., Beaulieu, L. J., Moseley, A., Mulkey, D., & Zimet, D.J. (1989). Rural Entrepreneurship: One Key to Rural Revitalization. *American Journal of Agricultural Economics*, 71 (5), 1305-1314.
- Glaeser, E. L.; Rosenthal, S. S., and Strange, W. C. (2010). Urban economics and entrepreneurship, *Journal of Urban Economics*, 67 (1), 1-14.
- Gore, A., & Fal, M. (2010). The entrepreneurial dialogues: state of entrepreneurship in South Africa. Retrieved September 22, 2010.
- Hookoomsing, D., & Essco, P. (2003). Promoting female entrepreneurship in Mauritius: \Strategies in training and development. Seed working paper number 58, Series on women's entrepreneurship development and gender equality. International Labor Organization.
- Joo, H., Davis, A., & Reed, M. (2011). Comparative analysis of rural and urban Start-Up entrepreneurs, *Theses and Dissertations—Agricultural Economics*. Paper 1. http://uknowledge.uky.edu/agecon_etds/1.
- Li Yu, P., Orazem, F., Jolly, R. (2009). Why Do Rural Firms Living Longer? *Agricultural & Applied Economic Association meeting*.
- Lussiers, R.N., Pfeifer, S. (2001). A cross national prediction model for business success, *Journal of Small Business Management*, 30 (3), 228- 239.
- Marshall, M. I., and Samal, A. (2006). The effect of human and financial capital on the entrepreneurial process: an urban-rural comparison of entrepreneurs in Indiana, *American Agricultural Economics Association Annual Meeting*, July 23-26.
- Meccheri, N., and Pelloni, G. (2006). Rural entrepreneurs and institutional assistance: and empirical study from mountainous Italy, *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18, 371-392.
- Mutezo, A.T. (2005). Obstacles in the access to SMME finance: an empirical perspective on Tshwane. Master thesis, university of South Africa, Pretoria, South Africa.
- Rasker, R., Gude, P. H., Gude, P. H., Gude, J. A., & Jeff, v. d. (2009). The economic importance of air travel in high-amenity rural areas. *Journal of rural studies*, 25 (3), 343353.
- Reynolds, P. D. (2004). *Labor Force Participation and Residential Tenure*. *Handbook of Entrepreneurial Dynamics*. SAGE publications.
- Robinson, K. L., Dassie, W., & Christy, R. D. (2004). *Entrepreneurship and Small Business Development as a rural development strategy*. Conference proceedings Tuskegee University. Tuskegee: Alabama
- Rudmann, Ch., Vesala, K. M., and Jäckel, J. (2008). Synthesis and recommendations. In Ch. Rudmann (Ed.), *Entrepreneurial skills and their role in enhancing the relative independence of farmers. Results and recommendations from the research. Project Developing Entrepreneurial Skills of Farmers* (pp. 85-108). Frick: Research Institute of Organic Agriculture FiBL.
- Sarasvathy, S. D. (2004). The questions we ask and the questions we are about: Reformulating some problems in entrepreneurship research. *Journal of Business venturing*, 19 (5), 707717. 28

Stam, E. (2009). Entrepreneurship, Evolution and Geography, Papers on Economics and Evolution 2009-07, Max Planck Institute of Economics, Evolutionary Economics Group in its series Papers on Economics and Evolution.

Tullock, Z. (2010). Capital constraints to entrepreneurial start-ups in South Africa's emerging agribusiness industry, Gordon institute of business science, university of Pretoria, degree of Master of business administration.

Archive of SID